

DE KRING SITTARD VAN LIMBURGS GESCHIED-
EN OUDHEIDKUNDIG GENOOTSCHAP 50 JAAR:
HET EERSTE LUSTRUM (1951-1956)

KEES SCHUTGENS*

Bij het gouden bestaansfeest van een vereniging past een terugblik. Bij uitstek geldt dit voor een 'historische' vereniging als de *Kring Sittard van Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap* (LGOG), die samen met plaatselijk actieve heemkundeverenigingen de belangstelling voor en bestudering van de regionale en lokale historie wil stimuleren. In deze korte bijdrage richt ik eerst de blik terug op het geboortjaar van de *Kring*. Vervolgens weerspiegelt een impressie van activiteiten in het eerste lustrum iets van de enthousiaste interesse voor het verleden van een vorige generatie Genootschapsleden. Want dat is het toch wat de leden bindt, toen en nu.

In de afgelopen halve eeuw vormde de Tweede Wereldoorlog het onvermijdelijke uitgangspunt voor de overzichtelijke wereldorde van de machtsblokken van Oost en West, gescheiden door het IJzeren Gordijn, die met de revoluties van 1989 diepgaand zou veranderen. Ondanks de soms benauwende spanning van de Koude Oorlog werd de naoorlogse periode vooral als een nieuw begin opgevat. In brede volkslagen heersten optimisme, daadkracht en dynamiek. Nederland stroopte de mouwen op voor de wederopbouw en de sprong naar de grote welvaart. De eerste golf van immigranten, de Indische Nederlanders, vestigde zich in het moederland. De traditioneel kleinschalige Limburgse landbouw werd planmatig onder handen genomen in ruilverkavelingsprojecten. De voor Nederland vitale Limburgse mijnindustrie bood aan steeds meer handen werk. De televisie had nog niet die prominente plek in de huiskamer. Maandag was nog wasdag en vrijdag visdag. En wie niet naar de kerk ging, liep gerede kans met de vinger te worden nagewezen.

Het is onder dit gesternte dat in 1951 te Sittard een afdeling van *Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap* het licht zag. Het streven van het Hoofdbestuur van het *Genootschap* te Maastricht om in Sittard een zelfstandige *Kring* op te richten werd met succes bekroond. Er zijn drie data die als geboortedag van de *Kring* kunnen gelden, namelijk 21 maart, 24 augustus en 16 oktober. Op woensdag 21 maart vond te Sittard de algemene ledenvergadering van het *Genootschap* plaats, tijdens welk het besluit tot oprichting van de *Kring Sittard* werd genomen. Op 24 augustus komt een voorlopig Kringbestuur in een soort van constituerende vergadering bijeen. En, tenslotte, op dinsdag 16 oktober werd tijdens de eerste Kringvergadering het voorlopig bestuur bij acclamatie verkozen.

*Zef Timmers (1907-1996),
mede-oprichter van de Kring Sittard (foto uit ca. 1960).
Collectie: fam. L. G.M. Boonen-Hovens, Maastricht.*

Interessanter dan een voorkeur uitspreken voor een van deze data is echter het feit dat de *Kring* toen al vier jaar bestond, althans op papier. In november 1947 richtte het Hoofdbestuur namelijk een schrijven *Aan het Bestuur van de Kring Sittard, p.a. Prof. dr. J.J.M. Timmers Maastricht*. Het zeer geacht medebestuur lid – Timmers was als directeur van het *Provinciaal Museum* adviserend lid van het Hoofdbestuur – werd verzocht *ons een opgave toe te zenden van de gemeenten waarin Uw Kring werkzaam is c.q. zal zijn, teneinde tot een definitieve Kring-indeling van het Genootschap te komen en deze liefst op 1 januari 1948 in praktijk te kunnen brengen*. Vervolgens trad een volstrekte windstilte in, want er gebeurde drie jaar niets, in het Genootschapsarchief heb ik althans geen spootje van activiteit van of met betrekking tot een Sittardse *Kring* aangetroffen.

In 1950 vond het Hoofdbestuur het kennelijk tijd worden vaart te zetten achter de oprichting van een Sittardse afdeling. Begin januari 1951 richtte het Hoofdbestuur zich bij monde van zijn secretaris mr.dr.s. H.H.E. Wouters tot mr. J.J. van Wessem, notaris te Sittard en tevens lid van het Hoofdbestuur.

Onder verwijzing naar het bestuursbesluit van 18 december 1950 om voortaan in elke *Kring* eens per jaar een algemene ledenvergadering te houden, vervolgt Wouters: *Het ligt in onze bedoeling om einde februari een algemene ledenvergadering te Sittard te houden. Bij die gelegenheid zouden wij gaarne overgaan tot de officiële oprichting van de Kring Sittard, en tot installatie van het Bestuur. Met het oog hierop zouden wij het op prijs stellen, wanneer U hierover eens Uw gedachten wilde laten gaan. De keuze van personen die U voor de vervulling van de verschillende functies het meest geschikt lijken, laten wij gaarne aan U over. Zouden wij in deze een suggestie mogen doen, dan denken wij aan onze leden de heer J.C. van de Bergh te Nieuwstadt, mejuffrouw F.J. Delhougne te Sittard en de heer L.H.J. Dols te Sittard.*

De oekaze vanuit Maastricht werd door Van Wessem op vriendelijke maar besliste toon naar de prullenbak verwezen. *Eerlijk gezegd lijkt mij het voorstel om tevoren de zaak te organiseren en het bestuur van de Kring te formeren, afgezien nog van het ondemocratische, moeilijk uitvoerbaar en niet erg doelmatig. Het zou anders kunnen: Op de convocatie voor die alhier te houden vergadering – althans voor de leden die tot de Kring Sittard zullen behoren – zou melding van het plan tot oprichting van de Kring gemaakt kunnen worden. Op de vergadering zelf zou dan de zaak nog eens door de heer dr. Batta als voorzitter van het*

Genootschap kunnen worden toegelicht: gedurende de pauze zouden dan de Sittardse leden het Kringbestuur kunnen formeren, hetwelk daarna door de heer Batta zou kunnen worden geïnstalleerd. Wat dunkt U? De voorzitter van het Genootschap, dr. E.C.M.A. Batta, en secretaris Huub Wouters sloten zich bij het voorstel van Van Wessem aan, een voorstel dat ons inderdaad meer doelmatig lijkt dan de oorspronkelijke opzet. Wouters herhaalde nog eens dat het nuttig zou zijn vooraf enige voor bestuurswerk geschikt geachte personen in te lichten en te polsen.

De algemene ledenvergadering van LGOG vond op 21 maart 1951 plaats in hotel *De Zwaan* in de Brandstraat. Het besluit tot oprichting van de *Kring Sittard* werd genomen, maar tot installatie van een Kringbestuur kwam het die avond niet, hoezeer het Hoofdbestuur dat ook wenste. Het Hoofdbestuur had Timmers aangezocht als spreker. Zijn voordracht had als onderwerp *Romaanse sculptuur in de Maastrandse gewesten*. Kort daarna, op 2 april, wees de even vasthoudende als beminnelijke Wouters medebestuurder Van Wessem op het belang dat spoedig een Kringbestuur zou worden gevormd. *Alle leden van het Genootschap woonachtig in de gemeenten Sittard, Beek, Born, Elsloo, Geleen, Grevenbicht, Limbricht, Munstergeleen, Nieuwstadt, Nuth, Obbicht en Papenhoven, Schinnen, Spaubeek, Stein, Susteren en Urmond behoren automatisch tot deze kring, zodat na samenstelling van het bestuur een nieuwe administratieve eenheid is gevormd.* Een maand later, op 7 mei,

antwoordde Van Wessem dat hij destijds A.H. Simonis en mej. Josephine Delhougne bereid had gevonden zitting te nemen in het Kringbestuur, *een nadere bespreking heeft echter, ook alweer ten gevolge van het vele werk waarmede ik belast ben, nog niet plaatsgevonden.* Had het Hoofdbestuur tot dan nog de hoop gekoesterd dat Van Wessem het voortouw zou nemen bij de oprichting van de Sittardse *Kring*, nu was zonneklaar dat hij daar niet voor voelde. Het Hoofdbestuur liet bij monde van Wouters aan Van Wessem weten Simonis te hebben verzocht een Kringbestuur te willen vormen. Het verzoek luidde als volgt:

Zeer geachte heer Simonis,

Zoals U bekend is, werd op de laatst gehouden algemene vergadering tot de oprichting van de *Kring Sittard* besloten en werd aan de heer Van Wessem als vertegenwoordiger van het Bestuur verzocht om de organisatie hiervan op zich te nemen.

*Fien Delhougne (1903-1970),
eerste penningmeester van de Kring Sittard.*

Collectie: A.E.L. Jonkergouw, Sittard.

Intussen ontvingen wij van de heer Van Wessem bericht, dat het hem door overdrukke werkzaamheden niet goed mogelijk is zich met deze taak te belasten. Wij nemen echter aan, dat hij gaarne bereid blijft in het te vormen Kringbestuur zitting te nemen. Het Bestuur zou het thans op prijs stellen, indien U bereid zoudt willen zijn om de organisatie van de Kring Sittard op U te nemen. Het eerst nodige is de definitieve vorming van een Kringbestuur, daarna zullen de initiatieven ongetwijfeld vanzelf groeien. Wij zouden U zeer erkentelijk zijn, indien U op deze wijze wilde meewerken tot de oprichting en de bloei van deze zozeer gewenste Kring.

*Jules van Wessem
(1895-1977),
Hoofdbestuurs- en
Kringbestuurslid
van LGOG,
in de tuin lezend in
Frits van der Meers
'Christus'
oudste gewaad'
(foto uit 1960).*

*Collectie:
mv. J. Tacken-van Wessem,
Maastricht.*

Simonis reageerde positief en het Hoofdbestuur op zijn beurt was opgetogen iemand te hebben gevonden die bereid was om de taak tot het oprichten van een Kring te Sittard van de heer mr J.J. van Wessem over te nemen (...).

Simonis ging voortvarend aan de slag. Het Hoofdbestuur steunde hem in zijn voornemen om leden van buiten Sittard in het Kringbestuur op te nemen. Van Wessem kende op dat punt enige aarzeling. De *formateur* tastte af en benaderde potentiële bestuursleden. Op 24 augustus kwam een voorlopig Kringbestuur in vergadering bijeen. Waar de bijeenkomst plaatsvond, is onbekend. Mogelijk ten huize van Simonis (Leijenbroekerweg 68), mogelijk ook in een etablissement in de stad (hotel *De Zwaan*?). Het bestuur dat hij samenstelde, ziet er als volgt uit: A.H. Simonis, Sittard, voorzitter; mej. J. Delhougne, Sittard, penningmeester; drs. J.J. Coenen, Sittard, secretaris; kapelaan J.P.R. Mulkens, Sittard, lid; mr. J.J. van Wessem, Sittard, lid; pater drs. W.Chr.H. Sangers o.s.c., Maaseik, lid; pater A.J. Munsters m.s.c., Stein, lid; H. van de Bergh, Nieuwstadt, lid; L. van Mulken, Elsloo, lid.

Besloten werd zo spoedig mogelijk een *propagandavergadering* te houden om belangstelling te wekken voor het werk van het *Genootschap* en nieuwe leden te werven. De eerste convocatie waarmee het bestuur naar buiten trad, is 6 september 1951 gedateerd: (...) *Op Dinsdag 16 October 1951 om 8.00 's avonds zal in de bovenzaal van café 'Het Witte Paard', Rijksweg Noord 6 alhier, de eerste vergadering van de Kring Sittard gehouden worden. (...) Ook niet-leden zijn welkom. (...) Prof. dr. J.J.M. Timmers werd bereid gevonden een lezing met lichtbeelden te houden over de geschiedenis der Grote Kerk in Sittard.*

Deze eerste vergadering werd druk bezocht. Ongeveer 110 personen, leden en niet-leden, waren aanwezig. Dr. Emile Batta, voorzitter van LGOG van 1946 tot zijn dood in 1959, belichtte het doel van het *Genootschap*. Vervolgens werd het voorlopig bestuur bij acclamatie verkozen en hield Timmers zijn spreekbeurt over de *Grote Kerk*, toch *een der schoonste voorbeelden van de Maaslandse Gothiek*.

Bij nadere beschouwing van de bestuursamenstelling valt op dat hierin een dame zitting had. Anno 1951 was het *Genootschap* een mannenbolwerk. Van het Hoofdbestuur en de zes andere toen bestaande Kringbesturen maakten op dat moment geen vrouwen deel uit. Dat had niets te maken met vrouwonvriendelijkheid, laat staan dat LGOG een misogyn clubje was. Zo lagen de verhoudingen eenmaal in de toenmalige behoudende Limburgse samenleving, lang voordat vrouwen massaal toetraden tot de arbeidsmarkt, en zitting kregen in het openbaar bestuur en de besturen van verenigingen, stichtingen, bedrijven en instellingen. Met mejuffrouw Fien Delhougne (1903-1970), een bemiddelde en reislustige dame die zich op een Waalse kostschool talenkennis en een brede belangstelling had eigen gemaakt, liep 'Sittard' dus voorop. Dit zegt veel over Van Wessem. Hij was het die het Hoofdbestuur niet alleen fijntjes wees op het weinig democratische gehalte van de in eerste instantie voorgestelde procedure, maar ook Fien Delhougne, een zuster van de historicus George Delhougne (1892-1941), overhaalde tot het bestuurslidmaatschap. Jules van Wessem (1895-1977), in het voetspoor van zijn vader Jos van Wessem

een niet al te groot notariskantoor bestierend, studeerde in de jaren twintig rechten aan de Universiteit van Amsterdam. Hij nam er actief deel aan het studentenleven – onder andere bijdragen leverend aan het roemruchte studentenblad *Propria Cures* – en was daar ongetwijfeld met andere opvattingen en verhoudingen in aanraking gekomen dan in het katholieke zuiden op dat moment gemeengoed waren.

Wat verder opvalt, is dat het clericale element sterk vertegenwoordigd was met de paters Toon Munsters (1906-1993) en Willem Sangers (1915-1987), en de bisdom-priester Jean Mulkens (*1915), die thans nog werkzaam is als pastoor van Limmell! Dit is even verklaarbaar als opvallend, omdat in de voorbije Limburgse samenleving de talrijke geestelijkheid van oudsher de ‘cultuurdrager’ bij uitstek was. De twee paters waren trouwens in bepaald opzicht elkaars antipoden. De levensblijve rasverteller Sangers, liefhebber van een goed glas, die de neiging had de feiten naar zijn hand te zetten als dat maar een goed verhaal opleverde, botste wel eens met de ascetische en streng-wetenschappelijke Munsters die het om de spijkerharde, verifieerbare feiten ging. Als het weer zo ver was, beleefden hun collega-bestuursleden vermakelijke momenten! De andere leden van het eerste bestuur waren de veelzijdig begaafde organisator Dolf Simonis (1895-1975), op dat moment onderwijzer aan de *RK Mulo School* te Sittard, Laurens van Mulken, de consciëntieuze hoofdonderwijzer van de *RK Meisjesschool* te Elsloo (1891-1955), de jonge econoom Jos Coenen (1920-1980) en Herman van de Bergh (1884-1955), directeur van de Sittardse kaasfabriek.

Dit is in kort bestek het verhaal van de oprichting van de Sittardse *Kring*. Smakelijke anekdotes heeft het onderzoek niet opgeleverd. De *Kring* dankte zijn ontstaan dus niet aan een plaatselijk initiatief, maar werd vanuit Maastricht in Sittard ingeplant. Van de zijde van het Hoofdbestuur hadden hierin een belangrijk aandeel Emile Batta en Huub Wouters, van Sittardse kant Jules van Wessem en Dolf Simonis. Balsem voor het lokaal zelfbewustzijn zal zeker geweest zijn dat de eigenlijke verwekker van de *Kring* en stuwende kracht op de achtergrond in de beginjaren een geboren Sittardenaar was: de gezaghebbende, in Maastricht woonachtige kunsthistoricus prof. Zef Timmers (1907-1996).

In de eerste vijf jaar deden zich enkele bestuurswisselingen voor. Kapelaan Mulkens vertrok in 1952 naar de Maastrichtse wijk Wittevrouwenveld waar hij samen met drie andere kapelaans pastoor Jos Colaris terzijde stond in de zorg voor de 9.000 zielen tellende parochie van O.L. Vrouw van Lourdes. De vacante plaats nam in 1953 kapelaan A.H.L. (Lambert) Meertens (1914-1991) in. Jos Coenen trad in 1954 als secretaris maar niet als bestuurslid af, kort nadat hij in december 1953 was geïnstalleerd als secretaris van de *Kamer van Koophandel en Fabrieken voor de Mijnstreek* te Heerlen. Als nieuwe bestuursleden traden in 1954 aan gemeentearchivaris Jac. L. Offermans (1912-1972), die ook het secretariaat op zich nam, en C.A.A. (Cees) Hagenaars die kantoorboekhandel *Het Boekhuis* leidde. Voorjaar 1955 ontvielen Laurens van Mulken en Herman van de Bergh aan het Kringbestuur. De

*Zef van de Bergh
(*1920) was ruim
veertig jaar
Kringbestuurslid.*

*Collectie:
P. van de Bergh, Geleen.*

vacatures werden vervuld door J.E. (Zef) van de Bergh (*1920) uit Beek, zoon van het overleden bestuurslid, en de artistieke architect P.A. (Pierre) Schols (1892-1973) uit Geleen. Het bestuurstrio Simonis-Offermans-Delhougne zou aanblijven tot in de jaren zestig, toen de jongeren aan het rebelleren sloegen en ook door 'historisch' Limburg een frisse wind woei. Het Kringbestuur besloot in mei 1965, *aansluitend bij de tendens om de bestuursfuncties in het Genootschap door jongeren te laten vervullen*, de functies vacant te stellen. Na een mooie staat van dienst van veertien jaar voorzitterschap werd Simonis, 70 jaar oud, erevoorzitter. Hij werd opgevolgd door de jonge advocaat mr. J.M. (Jan) Hermans (1932-1978). Secretaris Offermans, die al in 1964 tijdelijk was teruggetreden, kreeg een opvolger in de toegewijde Zef van de Bergh die het secretariaat enige jaren met het penningmeesterschap combineerde.

Over de ontwikkeling van het ledental van de *Kring* valt het volgende te zeggen. De *Kring* maakte een vliegende start, in die zin dat alle LGOG-leden woonachtig in het boven omschreven ressort er automatisch lid van werden. Secretaris Jos Coenen vroeg in augustus 1951 aan het Hoofdbestuur om een *complete lijst der tegenwoordige Kringleden*, omdat de tot juni 1949 bijgewerkte ledenopgave in de *Publications* van 1948 niet meer up to date was. Deze lijst heb ik niet gevonden. Telling in de

gepubliceerde lijst levert echter 80 leden op en het zullen er in 1951 ettelijken meer geweest zijn. De *Kring* gedijde. Eind 1953 telde hij 164 leden en eind 1955 was het aantal toegenomen tot 192. Tien jaar later in 1965 waren het er 220 en thans, per 1 januari 2001, bedraagt het ledental 389. Recent ondernomen inspanningen vanuit het Sittardse Gemeentearchief om het ledental te verhogen, sorteerden effect. De *Kring Sittard* is daarmee na 'Maastricht' de grootste van de thans bestaande tien kringen.

En nu wil ik een interessante vraag opwerpen: hoe zag de *Kring* zichzelf, wat was het zelfbeeld van de club? Aanknopingspunt voor een antwoord biedt een bewaarde naamlijst van dertig personen die in 1951 in het kader van een ledenwerfactie middels een circulaire werden benaderd. Als je het lijstje beziet, krijg je de indruk dat binnen het *Genootschap* het gevoelen leefde dat historische en culturele belangstelling eigenlijk iets is voor de gezeten burgerij, wellicht zelfs de zelfgenoegzame pretentie dat de maatschappelijke elite tegelijk de culturele elite is. Onder de aangeschrevenen bevinden zich negen artsen (c.q. tandartsen, dierenartsen), vijf notarissen (c.q. kandidaat-notarissen), drie advocaten, twee schooldirecteuren, twee burgemeesters, enige ondernemers en mijnningenieurs (de nieuwe elite) en als vertegenwoordiger van de oude elite Etienne Barbou van Roosteren te Born.

Nu, vijftig jaar later, kunnen we vaststellen dat de democratisering van de samenleving vanaf de jaren zestig haar uitwerking niet heeft gemist. Het *Genootschap* staat midden in die samenleving en is een open club in zowel politiek-ideologisch als levensbeschouwelijk opzicht. Dat neemt niet weg dat het *Genootschap* met een imago-probleem kampt – 'deftig', 'stoffig', 'gezagsgetrouw', 'wereldvreemd' –, een beeld dat het van zich moet zien af te schudden, wil het loffelijk streven nieuwe doelgroepen te bereiken succesvol zijn.

Een veelheid aan activiteiten organiseerde en ontplooidde de *Kring Sittard* in de eerste vijf jaar van zijn bestaan. Blijkens de goede respons onder de leden voorzagen deze in een behoefte. Wie de jaarverslagen erop naslaat, wordt getroffen door de continuïteit in een halve eeuw verenigingsleven: de lezingen en dagexcursies vormen nog altijd hét bindmiddel van de vertrouwde achterban. Een thematische voorkeur voor cultuurhistorische onderwerpen, met name op het terrein van kunst- en kerkgeschiedenis, is ook nu nog aanwijsbaar. Daarnaast belegde het Hoofdbestuur – het is al opgemerkt – elk jaar in elke kring een algemene ledenvergadering. Om een indruk te geven vermeld ik uit elk jaar één activiteit.

Op zondag 14 september 1952 bracht de *Heimatverein Heinsberg* een bezoek aan Sittard en omgeving, waarbij het bestuur van de *Kring Sittard* als gastheer optrad. Na de begroeting van het gezelschap in café *Shtad Zitterd* hield Timmers een inleiding over de geschiedenis van de stad, in het bijzonder van de *Grote Kerk*, waarna een rondleiding in de kerk volgde. Na ontvangst van het gezelschap ten stadhuize werd een bezoek gebracht aan het kerkje en kasteel te Limbricht en aan de kerk van Nieuwstadt. Een jaar later, in 1953, organiseerde het Hoofdbestuur samen met het Kringbestuur op 10 april te Sittard een oudheidkundige middag waaraan meer dan

honderd LGOG-leden deelnamen. Dr. P.J.R. Modderman gaf een uiteenzetting van de onder zijn leiding door de *Rijksdienst voor Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB)* verrichte opgravingen op het terrein aan de Mgr. Claessensstraat, waarbij paalsporen van woningen en artefacten werden aangetroffen. De archeoloog Modderman zou door zijn pionierswerk op het terrein van de zogenaamde bandkeramiek en het bandkeramisch boerenbedrijf (ca. 5000 v. Chr.) in later jaren wereldfaam verwerven. In Elsloo werd in de tweede helft van de jaren vijftig een nederzetting in zijn geheel opgegraven. Modderman werkte nauw samen met het kringbestuurslid pater Munsters over wie hij zich eens liet ontvallen dat zonder diens gepassioneerde speurzijn Elsloo geen begrip zou zijn geworden onder de beoefenaren van de prehistorie.

Op de algemene ledenvergadering die het *Genootschap* jaarlijks in elke kring belegde, hield dr. P.A. van de Baar pr. 7 april 1954 een voordracht over *De christenheid: middeleeuwse formule van Europese eenheid*. In 1955 sprak drs. P. Coenen pr. over *De culturele situatie in Limburg gedurende de laatste honderd jaar*. Het jaar erna vond op 20 maart een lezing plaats te Stein onder de noemer: *Dorpsleven in vroeger dagen*. De burgemeester opende de vergadering, de pastoor mocht het slotwoord spreken. Pater Munsters beet de spits af met een causerie; vervolgens vertelde een als *een veteraan* aangeduide Steindenaar over *briekenbakkers in Duitsland* en over *krotenarbeid*; H. Driessen sprak over *gebruiken in vroeger dagen* en de niet met name genoemde wijkverpleegster deed een boekje open over *hygiëne in het oude Stein*. Wat had ik die 'veteraan' graag aan het woord willen horen...

Anno 2001 ziet de de wereld er totaal anders uit dan vijftig jaar geleden. Tegelijk is het wereldbeeld gekanteld. Een verzuilde samenleving veranderde in het vrijgevochten Nederland van vandaag de dag. We beleven ingrijpende veranderingen op vrijwel elk levensgebied. En elke samenleving die snelle veranderingsprocessen doormaakt, letterlijk 'geschiedenis maakt', heeft behoefte haar wortels te kennen. Als LGOG de tekenen des tijds verstaat en ernaar handelt, liggen hier stellig kansen. De door het *Genootschap* uitgegeven tweedelige *Geschiedenis van Limburg* (2000–2001) onder redactie van Jos Venner mag in dit verband een van visie getuigend initiatief heten. Van het 'ontgrensde' Europa gaat als vanzelf de impuls uit om, nog meer dan nu al het geval is, het nationale kader te overstijgen en aansluiting te zoeken bij oude historische verbanden. De staatkundige kaart van het Maas-Rijngebied van vóór de geboorte van de negentiende-eeuwse eenheidsstaten dateert voor het grootste deel uit de Middeleeuwen. De *Kring* is door zijn geografische ligging tussen twee buitenlandse voorbestemd om een brugfunctie te vervullen op de oude oost-west-as tussen het Rijnland en Vlaanderen, complementair aan de sinds de negentiende eeuw dominante noord-zuid-oriëntatie tussen boven-Moerdijks Nederland, 'Holland', en Limburg. Een treffend voorbeeld van die ontwikkeling is de jaarlijkse interregionale contactdag met de zusterverenigingen in Maaseik en Selfkant.

Er is veel om tevreden te zijn. Rest de vraag hoe het verder zal gaan. Voor de *Kring Sittard* is het een uitdaging om op de groeiende historische belangstelling in de regio in te spelen. De *Kring* zal een breder publiek dan wel iets te bieden moeten

hebben! Het is ook een uitdaging om aan de samenwerking met de diverse verenigingen in het ruime historische belangstellingsgebied in de komende tijd een impuls te geven. Voor handhaving van geschiedenis als zelfstandig schoolvak is de politieke steun de afgelopen decennia nog nooit zo groot geweest als nu. Er is reden om met vertrouwen naar de toekomst te kijken.

- * Deze bijdrage is gebaseerd op onderzoek in het, in het Rijksarchief in Limburg te Maastricht, bewaarde archief van Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap waarvan dr. Gerard Venner onlangs de inventarisatie afrondde. Venner attendeerde me vriendelijk op de onder inventarisnummer 1354 bewaarde stukken betreffende de *Kring Sittard*, waarvoor hartelijk dank; op een interview met de heer J.E. (Zef) van de Bergh te Beek; op P.A.M. Geurts en A.E.M. Janssen, *Ruim een eeuw geschiedbeoefening met betrekking tot de Nederlandse provincie Limburg. Enige historiografische aspecten*, in: PSHAL 125(1989), 47-99; en op de verschenen biografische schetsjes: J.J.M. Timmers, *In memoriam dr. Emile Clément Mathieu Alphonse Batta*, in: *Maasgouw* 78 (1959), 98-100; J.A. Knoors, *In memoriam Adolf Hubert Simonis*, in: *Maasgouw* 94 (1975), 129-132; R. Janssen, *Een mens voor mensen op de weg: in memoriam pater Willem Sangers (1915-1987)*, in: *Maaslandse sprokkelingen* (nova series), 10 (1987), nr. 1; P. Gommeren m.s.c., *In memoriam pater A.J. Munsters m.s.c.*, in: *Historisch Jaarboek voor het Land van Zwentibold* 14 (1993), 163-169; P.J.H. Ubachs, *In memoriam dr. mr. H.H.E. Wouters (1912-1997)*, in: *Maasgouw* 116 (1997), 1-4; K. Schutgens, *Prof. dr. J.J.M. Timmers (1907-1996): biografische schets van de naamgever van de 'Prof. dr. Timmersstichting'*, in: *Sittardse cultuurdragers 1299-1999*, Sittard 1999, 444-453.